

USNESENÍ

Městský soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 15. března 2022 v Praze odvolání obžalovaného **R. L.**, narozeného xxx v xxx, proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 16. prosince 2021, č.j. 44 T 131/2021-99, a rozhodl

takto:

Podle § 256 tr. řádu se odvolání zamítá.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem byl R. L. uznán vinným přechinem vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, kterého se měl dopustit tím, že: *dne xxx z blíže nezjištěného místa zveřejnil na sociální síti Facebook, na facebookovém profilu s označením „Xxx“, který je dostupný pod URL: xxx, příspěvky vytvořené pomocí obrázků s fotografiemi poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, včetně uvedení jejich jmen, dat narození, e-mailových adres a adres jejich kanceláří, a to u následujících osob: poslankyně Ing. M. V., poslanec JUDr. Z. V., poslanec PhDr. Ing. Mgr. J. V., DBA, poslanec JUDr. V. F., poslanec Ing. et Ing. L. L., poslanec Ing. J. D., poslanec doc. Mgr. A. S., Ph.D., poslanec J. H., poslanec Bc. R. O., poslanec JUDr. O. V., poslanec J. B., poslanec T. H., poslanec Mgr. R. V., poslanec Ing. P. S., poslanec Ing. J. B., poslanec Mgr. R. S., poslankyně Ing. K. M., poslankyně MUDr. V. P.,*
o nichž uvedl, že dne xxx hlasovali pro prodloužení nouzového stavu, kdy k výše uvedeným informacím o každém z poslanců přidal obrázek šibenice s oprátkou v černém provedení, na jejíž horní příčce byl nápis v bílém provedení „ZA VLASTIZRADU“.
2. Za toto jednání byl obžalovanému uložen podle § 326 odst. 1 tr. zákoníku trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 18 měsíců.
3. Proti tomuto rozsudku, podal obžalovaný včasné odvolání, které směřoval jak do výroku o vině, tak do výroku o trestu. Namítá, že řízení vykazuje procesní nedostatky, když nebylo ze strany orgánů činných v trestním řízení reagováno na jeho návrh na zastavení trestního stíhání. Dále má za to, že skutek, pro který je stíhán, není trestným činem, a to s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe. I pokud by bylo prokázáno, že se skutek stal, tento je trestným činem a spáchal jej obžalovaný, tak by postačovalo uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Tímto se soud dostatečně nevypořádal. Upozorňuje, že skutek nenaplnuje základní skutkovou podstatu trestného činu nebezpečného vyhrožování podle § 353 tr. zákoníku, což je nutný předpoklad pro naplnění jednoho ze znaků trestného činu vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 tr. zákoníku, když v této věci absentuje upřímně míněná výhrůžka usmrcením či těžké újmy na zdraví. Obrázek šibenice s textem „za vlastizradu“ bez bližší konkretizace nemůže automaticky vést k závěru o úmyslu pachatele vyhrožovat jinému usmrcením. Nelze přehlédnout, že při demonstracích se v posledních letech objevují šibenice vyrobené ze dřeva, kdy dle dostupných informací tato jednání nebyla posouzena ani jako přestupek a jsou považována za recesi.
4. Nebylo prokázáno, že by popsání jednání mohlo vzbudit důvodnou obavu u osob označených v obžalobě jako poslanci, že by pachatel mohl splnit to, čím vyhrožoval. Nebylo ani prokázáno, že by popsání skutku spáchal on, což dále podrobně rozebírá. Pokud měl být ztotožněn jako uživatel a správce facebookového profilu „Xxx“, kde byl dne xxx zveřejněn příspěvek obsahující vyjádření k výsledku na Policii ČR, tak to neprokazuje, že příspěvek ze dne xxx skutečně vytvořil a sdílel on. Soud měl tedy postupovat v souladu se zásadou v pochybnostech v jeho prospěch.

5. Odvolatel brojí i proti výroku o trestu, který považuje za neadekvátní a nepřiměřeně přísný. Má za to, že soud nevěnoval dostatečnou pozornost povaze a závažnosti vytykánoho jednání, když intenzita jednání, pokud k němu vůbec došlo, dosáhla maximálně přestupku, o čemž svědčí i to, že poškození o vedení této trestní věci pravděpodobně ani nevědí. Veřejně činné osoby by pak měly být schopné akceptovat vyšší míru kritiky a ostřejších hodnotících soudů než jiní občané. Uložený trest je projevem současného trendu exemplárního trestání všech obdobných výroků na internetových a sociálních sítích. Má za to, že by v tomto případě stačilo pouhé konstatování soudy, že již samotné vedení trestního stíhání pro něj bylo dostatečným postihem, případně uložení trestu alternativního, např. peněžitého. Navrhl, aby Městský soud v Praze napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně k novému projednání, případně aby sám po provedeném dokazování obžalovaného obžaloby zprostil.
6. Odvolací soud z podnětu podaného odvolání přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. řádu zákonnost a odůvodněnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu v řízení, které mu předcházelo, a to z hlediska vytykánoh vad, a seznal odvolání obžalovaného nedůvodným.
7. Veřejné zasedání bylo konáno v nepřítomnosti obžalovaného. Obžalovaný byl řádně a včas o konání veřejného zasedání vyrozuměn, a to konkrétně 8. 3. 2022. Pětidenní lhůta k přípravě, tak byla ve smyslu § 233 odst. 2 tr. řádu zachována. Obžalovaný požádal, aby veřejné zasedání proběhlo v jeho nepřítomnosti. Odvolací soud nepovažoval přítomnost obžalovaného při veřejném zasedání za nezbytnou, obžalovaný není ve vazbě či ve výkonu trestu odnětí svobody, odvolací soud tak konal veřejné zasedání v nepřítomnosti obžalovaného, když neshledal ve věci žádné okolnosti, které by při zachování práv obžalovaného bránily konání veřejného zasedání.
8. V přípravném řízení, ani v řízení před soudem odvolací soud nezjistil žádnou podstatnou vadu řízení ve smyslu § 258 odst. 1 písm. a) tr. řádu. Právo obžalovaného na obhajobu bylo zcela zachováno. Námitka obhajoby, že nebylo vyhověno podanému návrhu na zastavení trestního stíhání, respektive na něj nebylo reagováno, není pádná. Ze spisového materiálu vyplývá, že státní zástupce na návrh reagoval přípisem dne 23. 9. 2021, kterým bylo obhajobě sděleno zamítavé stanovisko (č.l. 75). Nutno konstatovat, že ani případná absence reakce by nemohla být podstatnou procesní vadou řízení, která by vedla ke zrušení napadeného rozsudku.
9. Pokud jde o skutková zjištění soudu prvního stupně, jsou naprosto správná a úplná. Plně odpovídají výsledkům provedeného dokazování. Soud prvního stupně provedl všechny potřebné a dostupné důkazy v souladu s § 2 odst. 5 tr. řádu a ty pak hodnotil tak, jak mu ukládá § 2 odst. 6 tr. řádu, tedy nejen jednotlivě, ale i ve vzájemných souvislostech. V tomto směru je nutné upozornit, že proces hodnocení důkazů je doménou soudu prvního stupně, nikoli věci vlastní hodnotící úvahy soudu odvolacího, ostatně když samotné důkazy jsou prováděny před soudem prvního stupně. Odvolací soud do tohoto procesu může vstupovat pouze ojedinele, a to v případech, kdy ve věci provedené důkazy soudem prvního stupně nejsou hodnoceny v souladu s tr. řádem.
10. Soud prvního stupně jednotlivé úvahy a hodnocení důkazů, a to převážně listinných důkazů promítl do písemného odůvodnění napadeného rozsudku. Způsob hodnocení důkazů není v rozporu s obecnou logikou. V hodnocení důkazů provedeném soudem prvního stupně nebyla v projednávané věci uplatňována libovůle a důkazy nebyly ani nijak překrucovány. Odvolací soud tak neshledal žádné výhrady, na základě kterých by mohl a měl vstoupit do závěru soudu prvního stupně, když odůvodnění napadeného rozsudku je přesvědčivé, a proto na něj i v podrobnostech odvolací soud odkazuje, jelikož by toliko opakoval závěry soudu prvního stupně.
11. Obžalovaný namítal, že nebylo prokázáno, že by se žalovaného skutku dopustil on. Odvolací soud se s touto námitkou neztotožnil. O identifikaci obžalovaného jako pachatele nemá odvolací soud pochyby. Bylo prokázáno, že předmětný facebookový profil „Xxx“ užíval obžalovaný, o čemž svědčí jednak druhého dne zveřejněný příspěvek ohledně jeho výslechu na

Policii ČR včetně videozáznamu, na kterém je natáčející oslovován jménem obžalovaného, jakož i samotný podpis obžalovaného, který se takto sám označuje (např. na žádosti o projednání věci v nepřítomnosti), a takto se označil i při svém výslechu v přípravném řízení. Odvolací soud tak mohl seznat, že byť stručná argumentace soudu prvního stupně, kterému náleží hodnocení důkazů, je dostačující a správná.

12. Pokud jde o právní kvalifikaci skutku, tak obžalovaný namítal, že v této věci absentuje upřímně míněná výhrůžka usmrcením či těžkou újmou na zdraví, která by byla schopna vyvolat důvodnou obavu v adresátech výhrůžky, z čehož dovozoval nenaplnění skutkové podstaty přečinu vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku. K tomuto je namísto odkázat na judikaturu Nejvyššího soudu, dle které daná skutková podstata přečinu je naplněna, jestliže výhrůžka byla v obecné rovině způsobilá vyvolat obavu, že pachatel splní to, čím vyhrožoval. Přitom není rozhodné, zda pachatel chtěl přikročit k uskutečnění výhrůžky (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 8. 2015, sp. zn. 3 Tdo 925/2015 či usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 1. 2018, sp. zn. 8 Tdo 1601/2017). Nevyžaduje se, aby ten, jemuž je vyhrožováno, byl přítomen. Stačí, když je výhrůžka adresována poškozenému takovým způsobem, že pachatel si je vědom toho, že se poškozený o ní dozví. Újma, kterou pachatel hrozí, nemusí hrozit bezprostředně, postačuje výhrůžka jednáním s následky vzdálenými. Pachatel tohoto přečinu musí nejen jednat v úmyslu působit na současný nebo budoucí výkon pravomoci orgánu veřejné moci, nebo pro výkon pravomoci (pohnutka), tj. jde o určitou odplatu či mstu za výkon pravomoci (Usnesení Nejvyššího soudu ČR - senátu ze dne 16. 10. 2019, sp. zn. 5 Tdo 1119/2019). Nelze pak přehlédnout i rozhodnutí publikované ve Sbírce rozhodnutí ve věcech trestních, dle kterého není rozhodné, zda pachatel měl skutečně úmysl výhrůžku splnit a zda výhrůžka v konkrétním případě u poškozeného byla způsobilá vyvolat důvodnou obavu z jejího uskutečnění (usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 9. 1994, sp. zn. 7 To 322/94 (uveřejněné pod č. 37/1995 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).
13. Pokud uvedené závěry promítneme v této věci, tak nelze než dospět k závěru, že obžalovaný svým jednáním veškeré znaky skutkové podstaty žalovaného přečinu naplnil, když vyhrožoval usmrcením poslancům na veřejně přístupné sociální síti, a to z důvodu jejich hlasování pro prodloužení nouzového stavu, tedy pro výkon pravomoci úřední osoby, přičemž zveřejnil i jednotlivé fotografie, data narození, emailové adresy a adresu jejich kanceláře ve spojení s vyobrazením šibenice. Odvolací soud poznamenává, že každý má právo projevit svůj osobní názor a nesouhlas s postupem poslanců a aktivně vyslovit svou nedůvěru či odpor vůči konkrétnímu kroku poslance, ať už formou demonstrací, sdělením či jiným projevem hodným v demokratické společnosti, zejména formou nepodpoření těchto jedinců ve volbách. Obžalovaný však vyobrazil jednotlivé poslance společně se šibenicí a nápísem „Za vlastizrady“, to nelze vykládat jako běžnou formu svobody projevu, jehož obsahem je nesouhlas s postupem poslanců, ale přímé propojení hlasování poslance s oprávkou s doplněním odkazu na trestný čin vlastizrady, který byl v minulých dobách postihován obvykle trestem smrti. Dané jednání tak nelze zlehčovat a považovat za nadsázku či recesi.
14. Odvolací soud se neztotožnil ani s námitkou, že poslanec jako osoba veřejně činná, musí snášet vyšší míru kritiky, a tudíž v tomto případě to u nich nemohlo vyvolat důvodnou obavu, to vše s odkazem na nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 367/03. Odvolací soud všeobecně souhlasí s tím, že osoby veřejně činné musí obecně snášet vyšší míru kritiky, zejména i s ohledem na jejich možnost se této kritice skrze mediální prostor snadněji bránit, než ostatní osoby. Nicméně v daném případě nelze uzavřít, že by se jednalo o kritiku poslanců v rámci svobody projevu jednotlivce, nýbrž právě o shora popsané výhrůžky, které dosáhly takové intenzity, že je nutné je řešit prostředky trestního práva.
15. Obžalovaný dále namítal, že v daném případě nebyla společenská škodlivost jednání obžalovaného tak vysoká, aby bylo nutné aplikovat prostředky trestního práva. Odvolací soud s tímto názorem nesouhlasí. Úvaha o tom, zda jde o čin, který s ohledem na zásadu subsidiarity

trestní represe není trestným činem z důvodu nedostatečné společenské škodlivosti případu, se uplatní za předpokladu, že posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty (srov. stanovisko Nejvyššího soudu kolegia ze dne 30. 1.2013, sp. zn. Tpjn 301/2012). V daném případě nelze uzavřít, že by skutek a způsob jednání obžalovaného byl v porovnání s obdobnými případy méně závažný a bylo by namíste s ohledem na absenci škodlivosti jeho jednání z pohledu trestního práva věc postoupit k projednání jako přestupku či jej dokonce obžaloby zprostit. Nota bene pokud obhajoba pak namítá, že nebyly naplněny veškeré formální znaky trestného činu, tak nelze zároveň odkazovat na subsidiaritu trestní represe, která se jako materiální korektiv aplikuje, až v případě, že formální stránka trestného činu byla zcela naplněna, ale v porovnání s obdobnými případy je závažnost činu zanedbatelná. Vyhrožování oprátkou pro hlasování v Poslanecké sněmovně na široké veřejnosti a poškozeným dostupné sociální síti pak nelze považovat za případ, který by nedosahoval spodní hranice trestnosti.

16. Z podnětu podaného odvolání odvolací soud přezkoumal i výrok o trestu. Lze připustit, že by bylo namíste uložit obžalovanému alternativní trest, kdy se nabízí zejména trest peněžitý, když se jeví nadbytečným působit na obžalovaného trestem přísnějším. Nicméně u obžalovaného se nepodařilo zjistit jeho majetkové poměry, když obžalovaný k věci ani ke své osobě nevyprávěl, za této situace, tak nebylo možné ukládat trest peněžitý. Odvolací soud tak posuzoval, zda podmíněný trest odnětí svobody není nepřiměřeně přísný. Obžalovaný byl ohrožen uložením trestu odnětí svobody v rámci zákonné trestní sazby až na tři léta. Na obžalovaného se hledí, jako na osobu bezúhonnou. Uložení trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců, jehož výkon byl nadto odložen na zkušební dobu v trvání 18 měsíců, nelze považovat za nepřiměřeně přísný, což by byl jediný důvod, pro který by mohl odvolací soud do výroku o trestu zasáhnout.
17. Napadené výroky napadeného rozsudku tedy byly odvolacím soudem shledány správnými, tudíž dospěl k závěru, že odvolání obžalovaného je nedůvodné, a proto jej podle § 256 tr. řádu zamítl.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není přípustný další řádný opravný prostředek. Lze však proti němu podat ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení dovolání prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni (§ 265e tr.řádu). O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud (§ 265c tr.řádu). Právo podat dovolání přísluší nejvyššímu státnímu zástupci na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce a nebo i bez takového návrhu pro nesprávnost, kteréhokoliv výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného, dále obviněnému pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká (§ 265d odst. 1 tr.řádu). Obviněný tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce (§ 265d odst. 2 tr.řádu). V dovolání musí vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 tr.řádu) být uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů odvolatel napadá a čeho se domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) – l) nebo § 265b odst. 2 tr.řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Praha 15. března 2022

JUDr. Libor Vávra
předseda senátu